

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З АВСТРІЄЮ

Олександра Васильєва,
здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського ступеня), група УС-31
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, Київ, Україна
vasulievaoleksandra@gmail.com

Наталія Скоробогатова
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, Київ, Україна
nskorobogatova@ukr.net

Співпраця між Україною та Австрією відіграє важливу роль у політичному, економічному та соціальному розвитку обох країн, особливо важливим збереження даних відносин є для України, яка потребує підтримки у багатьох аспектах. Важливість двосторонніх відносин між країнами визначається як політичною підтримкою з боку Австрії, так і її економічною та гуманітарною допомогою в такий важкий для України час. Окрім цього, співпраця в культурній та освітній сферах сприяє поглибленню взаєморозуміння між народами. В умовах сучасних викликів, включаючи євроінтеграційні процеси та геополітичну ситуацію, дослідження співробітництва між Україною та Республікою Австрія стає необхідним для розуміння перспектив його подальшого розвитку та вдосконалення.

Загалом, можна виділити три етапи двостороннього економічного співробітництва.

Таблиця 1

Етапи становлення україно-австрійських економічних відносин

1991-1995	Розпочався здобуттям Україною незалежності, а завершився вступом Австрії до Європейського Союзу у 1995 році.
1995-2014	Тривав до підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом у 2014 році.
З 2014	Пов'язаний з пристосуванням відносин між Україною та Австрією до європейських стандартів.

*) розроблено автором на основі [4]

Після анексії Криму та початку бойових дій на сході України темпи співпраці знижувалися, проте після 2016 року спостерігається поліпшення ситуації, адже товарообіг між країнами зріс на 20% порівняно з 2015 роком.

За 1991 -2017 роки Україна та Республіка Австрія підписали понад 80 угод на різних рівнях, що заклало правову основу торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва [4]. Налагодження співпраці почалося з підписання Спільного Комюніке про встановлення консульських відносин між Україною та Австрійською Республікою 1991 році. Далі були підписані й інші документи, які сприяли становленню двосторонніх відносин, як-от: Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Австрійською Республікою 1992 року, Угода про співробітництво між Міністерством внутрішніх справ України та Федеральним міністром внутрішніх справ Австрійської Республіки в боротьбі з незаконним обігом наркотиків та організованою злочинністю 1992 року, Угода між Україною і Австрійською Республікою про двосторонні торговельно-економічні зв'язки 1993 року, Меморандум про взаєморозуміння між Державним комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики (ДССУ) та Австрійським інститутом стандартів (ON) у сфері стандартизації 2006 року та багато інших.

Основними напрямками економічного співробітництва між Україною та Республікою Австрія є:

1. підтримка українських компаній у виході на нові ринки та розширенні експорту;
2. налагодження ділових контактів і співпраці між підприємствами обох країн;
3. встановлення зв'язків з державними установами, бізнес-асоціаціями та торговими спілками;
4. розвиток економічної співпраці між областями України та Австрією;

5. Співробітництво у галузі інновацій та технологічного розвитку [4].

Австрія є важливим інвестором в українську економіку, особливо в таких секторах, як фінанси, промисловість та інфраструктура. Українські компанії також виявляють неабиякий інтерес до австрійського ринку, інвестуючи в різні галузі.

На рисунку 1 наведена динаміка обсягів прямих іноземних інвестицій у економіку України з Австрії.

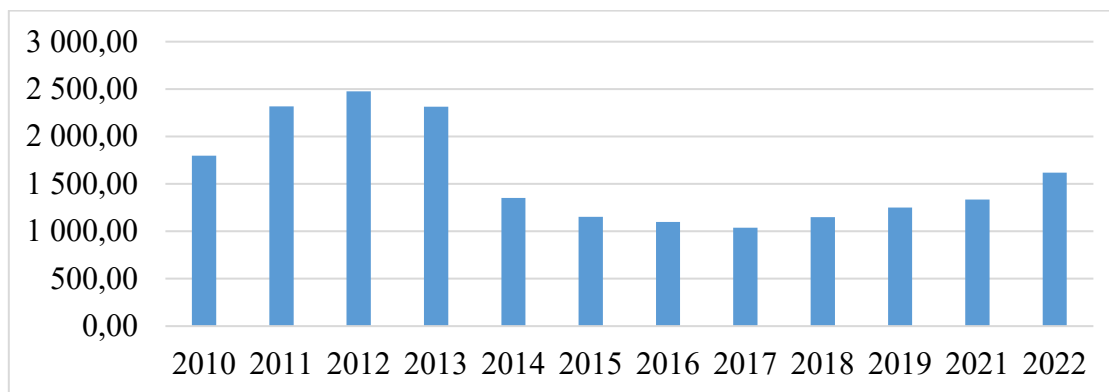

Рис. 1 – Динаміка прямих іноземних інвестицій з Австрії в Україну, млн дол.

*) розроблено авторами на основі [2,3]

Варто зазначити, що починаючи з 2013 року, обсяг інвестицій почав знижуватися, що значною мірою пов'язано із геополітичною кризою в Україні. З 2018 року почалося поступове відновлення та зростання темпів приросту ПІІ.

За даними Національного банку України, станом на 31 грудня 2021 року австрійські компанії інвестували в економіку України 1335,6 млн доларів США, що становить 3,0% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій. Австрія займає шосту позицію серед найбільших інвесторів в Україні. Протягом 2021 року австрійські вкладення зросли на 195,9 млн доларів США. [1].

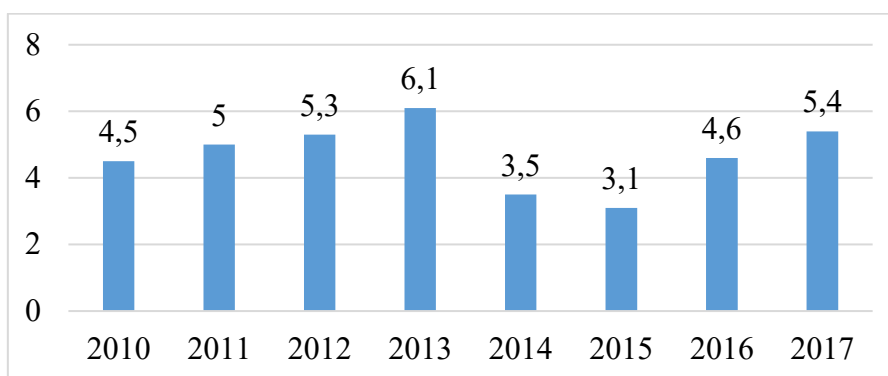

Рис. 2 – Динаміка прямих іноземних інвестицій, залучених в Австрію з України, млн дол.

*) розроблено авторами на основі [2,3]

З рис. 2 бачимо, що з 2010 до 2013 року спостерігалось поступове збільшення обсягів інвестицій, що може бути пов'язано з активізацією економічних зв'язків між країнами та зростанням інтересу українських компаній до австрійського ринку. У період 2014-2015 рр. обсяги інвестицій знизилися до 3,1 млн дол. у 2015 році, що пов'язано з економічною кризою в Україні, викликаною геополітичними подіями. Як зазначалося вище, в цей період також спостерігалось незначне зниження темпів економічної співпраці між країнами.

Згідно з Державною службою статистики найбільш привабливою галуззю для інвестування в Україну є промисловість, зокрема переробна, оскільки туди було направлено найбільші обсяги інвестицій. Металургія та добувна промисловість займають провідні позиції. На другому місці за обсягами інвестицій знаходяться оптова та роздрібна торгівля, а також ремонт автотранспортних засобів. Далі – операції з нерухомим майном, фінансова та страхова діяльність, інформація та телекомунікації [4,5]. Розглядаючи період 2021 року, найбільший приріст коштів відбувався у

сфері фінансової та страхової діяльності – 523 млн дол. США (39% від загального обсягу), переробної промисловості – 414 млн дол. США (31%), оптової та роздрібною торгівлі – 157 млн дол. США (12%) [1].

Україна, в свою чергу, найбільше інвестувала в Австрію у професійну, наукову та технічну діяльність. Трохи менше інвестицій було залучено у промисловість, фінансову та страхову діяльність, операції з нерухомим майном, оптову та роздрібну торгівлю [2,3].

Залучення іноземних інвестицій, зокрема з Австрії, відіграє ключову роль у стимулюванні високотехнологічного експорту та покращенні структури економіки України. Такі інвестиції сприяють збільшенню виробництва продукції з високою доданою вартістю та впровадженню передових технологій. Прямі іноземні інвестиції чинять позитивний вплив на розвиток компаній та економіки загалом, оскільки вони передбачають активну участь у діяльності підприємств шляхом придбання частини їх акцій. Це відкриває можливості для створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності на світових ринках та посилення інноваційної складової економіки країни.

Основні проблеми при залученні та використанні інвестицій зазвичай були пов'язані з високим рівнем корупції та тіньової економіки, низьким рівнем конкурентоспроможності країни, низьким показником інвестиційної привабливості України, який досі знаходиться на нейтральному рівні. Очевидно, що негативно впливає на залучення іноземних інвестицій політична нестабільність, зокрема, це стосується України. Наявність постійних обстрілів території України, енергетичної та газової інфраструктури викликає настороженість у інвесторів, проте, незважаючи на досить складну ситуацію, інвестиції в енергетичний сектор наразі є одними з найбільш пріоритетних, що може пов'язано з розвитком зеленої енергетики.

Економіка Австрії перебуває у стані рецесії, що може негативно вплинути на її інвестиційну привабливість, також спостерігаються високі показники інфляції та безробіття, оскільки зниження економічної активності посприяло зниженню конкурентоспроможності багатьох компаній.

Отже, Україна та Австрія мають непогані перспективи щодо подальшої співпраці, зокрема, це стосується галузі освіти, науки та культури. Від 14 січня 2025 року було укладено п'ятирічну Програму співробітництва у галузях освіти, науки та культури між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Австрія на 2025–2030 роки. Дана програма передбачає зміцнення партнерства та відкриття нових можливостей для розвитку спільних ініціатив. Основною метою є посилення двостороннього партнерства та підтримка процесів європейської інтеграції. У торговельно-економічній сфері Австрія вже є одним із провідних інвесторів в Україну, з понад 200 австрійськими компаніями, такими як Porsche, BILLA, Red Bull, Raiffeisen Aval та іншими. Організація бізнес-форумів і налагодження нових контактів відкривають нові можливості для двосторонньої співпраці. Особливий інтерес викликає розвиток співпраці в аграрному секторі, машинобудуванні та IT-індустрії.

Література:

1. Торговельно-економічне та інвестиційне співробітництво України з Республікою Австрія. 2022. URL: https://austria.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/128-torgovelyno-ekonomichne-spivrobitnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-avstrijeju/torgovelyno-ekonomichne-ta-investicijne-spivrobitnictvo-ukrayini-z-respublikoyu-avstriya#_ftn1
2. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України/з України за країнами світу; країнами ЄС; видами економічної діяльності; по регіонах (2009-2014). *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/zd_inv_new/p_inv/94-14/pi_ak_ES_09-14u.xlsx
3. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності (2015–2019). *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/zd_inv_new/arh_inv_zd.htm
4. Рябошапченко А. Правові засади економічного співробітництва України та австрійської республіки крізь призму інтеграційних процесів у Європі. *Юридичний вісник*. 2018. С. 77–78. URL: http://www.yurvisnyk.in.ua/v2_2018/2018_2.pdf#page=77